

Utvärderingsrapport

Issued by
Anna Tubbin &
Johanna Dahlström

Unit
OPIQRC

Date
19-06-17

Issue

Project number
63115

Classification
ÖPPEN

Utvärdering av skogsbranden i Tjällmo

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Sammanfattning

På eftermiddagen den 22 april 2019 utbröt en skogsbrand i Tjällmo, nordöst om Motala. Det blev den största skogsbranden i länets historia. Totalt omfattade branden ett område på cirka 226,5 hektar och brandorsaken var sannolikt en gnista från en skördare. Insatsen med att bekämpa branden avslutades den 4 maj.

Detta var första gången som Motala kommuns krisledningsorganisation tillsammans med den egna räddningstjänsten, Räddningstjänsten Östra Götaland (RtÖG) och POSOM var aktiva samtidigt i hanteringen av samma händelse.

Combitech AB fick i uppdrag av Motala kommun att utvärdera hanteringen av skogsbranden. Uppdraget har genomförts dels som en intervjuundersökning och dels som en utvärderingsworkshop. Resultatet av de båda undersökningarna har sammanställts i denna rapport med lärdomar samt förslag på åtgärder på både kort och på lite längre sikt.

Hanteringen av händelsen fungerade i många avseenden bra. Kommunikationen ut mot allmänheten, trots vissa svårigheter, fungerade mycket bra. Kommunens krisledningsstab har utbildats och övats tidigare och många kände sig säkra på sin roll. Trots detta fanns det dock en problematik kring samverkan internt inom kommunen och mellan stabens olika funktioner.

Med den stora utmaningen var framför allt den samverkan som genomfördes mellan RtÖG, Räddningstjänsten Motala-Vadstena och Motala kommuns krisledningsorganisation, och utifrån de roller som respektive aktör har. Det visade sig ganska snart i hanteringen att det uppstod ett informationsglapp mellan de olika aktörerna, framför allt när det gäller uppdaterade lägesbilder och frågan kring en eventuell evakuering.

De förbättringsåtgärder som kom fram i utvärderingen var:

Kort sikt:

- Uppdatera larmlistan så att det framgår vilka personer som finns tillgängliga, både under och utanför kontorstid.
- Se över rutiner för information till allmänheten.
- Lägg till att den biträdande kommundirektören ska ingå i den strategiska krisledningen.
- Lägg till rollen som GIS i funktionskortet för krisledningsstaben och ta fram en tillhörande rollbeskrivning. Se över vilka resurser som finns tillgängliga.
- Utse en kontaktperson i funktionen lägesinformation som kan utgöra en kontaktpunkt mellan kommunens krisledningsstab och den egna räddningstjänsten/RtÖG.
- Klargör vilka funktioner som behöver vara tillgängliga efter kontorstid.
- Se till att det finns en tydlig kontaktväg in till staben för interna och externa aktörer.

Kunden äger oinskränkt äganderätten och fri nyttjanderätt, inklusive samtliga immateriella rättigheter såsom upphovsrätt till arbetsresultatet. Rätten till metoder, modeller, hjälpmedel och lösningar som utvecklats av Combitech AB utan koppling till uppdraget kvarstår hos Combitech AB.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

- Uppdatera rutinen för stabsorientering, så att det säkerställs att POSOM blir kallade.
- Uppdatera kontaktuppgifter och deltagare i POSOM och ta fram rutiner så att listan hålls uppdaterad.
- Ta fram ett eget telefonnummer för POSOM.
- Lägg till rollen som presstalesman i funktionskortet för krisledningsstaben och ta fram en tillhörande rollbeskrivning.
- Ta fram en rutin att alla som ska ingå i krisorganisationen får relevant introduktion för arbetet.

Lång sikt:

- Ta fram en bemanning av staben på längre sikt för att garantera uthålligheten för det arbete som ska genomföras under en händelse. Uppgiften ska finnas med i funktionsbeskrivningen för stabschefen.
- Gör en omfallsplanering som ett stöd i planeringen av bemanningen. Lägg in det i checklista/rutiner och ha bemanning som en stående punkt på stabsorienteringen.
- Undersök vilka möjligheter som finns för samarbete, både med närliggande kommuner, frivilliga försvarsorganisationer och privata aktörer.
- Undersök vilka krav som en kommun kan ställa på sin personal när det gäller tillgänglighet och vilken ersättning som bör utgå vid jour, beredskap och inkallning utanför kontorstid eller vid annan ledighet.
- Ta fram en plan för hur samverkan med frivilliginsatser ska hanteras. Det gäller dels vilken funktion som ska ha detta ansvar samt rutiner för samverkan.
- Överväg att ta fram en beslutsordning som reglerar respektive funktions mandat och befogenheter.
- Tydliggör och utbilda i varje funktions roll och ansvar samt hur gränsdragningen ser ut mellan de olika funktionerna. Inkludera även räddningstjänsten.
- Förtydliga och utbilda samtliga stabsmedlemmar i de rutiner och det arbetssätt som ska användas i stabsarbetet.
- Överväg att kommunens krisorganisation övar tillsammans med den egna räddningstjänsten och RtÖG.
- Definiera uttryck och begrepp så att det finns en gemensam förståelse och ett gemensamt språk.
- Utbilda samtliga funktioner i de verktyg som ska användas under en händelse samt de rutiner och mallar som finns framtagna för krisledningsorganisationen.
- Överväg att utse en person från kommunen som kan finnas på plats i RtÖGs stab och som kan utgöra en länk för samverkan och information mellan kommunens krisledningsstab och RtÖG.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

- Identifiera vilka funktioner och uppgifter som krisledningsstaben kan behöva stötta räddningstjänsten med, samt ta fram en plan för detta. Det handlar bland annat om när RtÖG inte längre agerar som bakre ledning.
- En översyn av samverkansavtalet borde göras baserat på denna utvärdering samt de utvärderingar som görs hos RtÖG och den egna räddningstjänsten för att eventuellt förtydliga och uppdatera avtalet.
- Upprätta en intern samverkansfunktion samt rutiner för denna funktion.
- Ta fram en rutin för hur samverkan ska ske när både krisledningsstab, POSOM och RtÖG är aktiverade i samma händelse.
- Se över POSOMs uppdrag, roll och organisatorisk tillhörighet. Likaså vilka resurser som de har att tillgå, säkerställ att de har tillräcklig bemanning och vem som är ansvarig för samordning.
- Ta fram en gemensam rutin tillsammans med RtÖGs kommunikatörer för hur samverkan och avstämning angående kommunikation ska ske vid en händelse.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Innehållsförteckning

Innehåll

Sammanfattning	2
Innehållsförteckning	5
1 Inledning	7
2 Uppdrag	7
3 Metod	7
4 Kommunens roll, uppgift och ansvar	7
4.1 Organisation och planer	8
4.1.1 Motala kommun	8
4.1.2 Krisledningsnämnd.....	9
4.1.3 Strategisk krisledning	9
4.1.4 Krisledningsstab	10
4.1.5 POSOM	10
4.1.6 Planer.....	11
4.1.7 Räddningstjänsten Östra Götaland, RtÖG	11
5 Händelseförloppet	11
6 Kommunens hantering av händelsen	12
6.1 Larm och uppstart.....	12
6.1.1 Analys.....	13
6.2 Ledning.....	14
6.2.1 Analys.....	16
6.3 Avveckling	17
6.3.1 Analys.....	18
6.4 Samverkan	19
6.4.1 Extern samverkan	19
6.4.2 Intern samverkan	20
6.4.3 Analys.....	20
6.5 Kommunikation.....	22
6.5.1 Analys.....	23
7 Lärdomar och förbättringsåtgärder	24
7.1 Kontinuitet och uthållighet	24
7.2 Tillgänglighet och jour	25
7.3 Externt stöd	25

Kunden äger oinskränkt äganderätten och fri nyttjanderätt, inklusive samtliga immateriella rättigheter såsom upphovsrätt till arbetsresultatet. Rätten till metoder, modeller, hjälpmedel och lösningar som utvecklats av Combitech AB utan koppling till uppdraget kvarstår hos Combitech AB.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115

Classification

ÖPPEN

7.4	Roller och ansvar.....	26
7.5	Samverkan externt.....	28
7.6	Samverkan internt	28
7.7	Kommunikation.....	29

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

1 Inledning

Skogsbranden i Tjällmo var den största branden i länets historia. Det var också första gången som Motala kommuns krisledningsorganisation tillsammans med den egna räddningstjänsten, Räddningstjänsten Östra Götaland (RtÖG) och POSOM var aktiva samtidigt i hanteringen av samma händelse. Kommunen har en central roll i samhällets krisberedskap, där de har ett ansvar att arbeta med krisberedskap och att ha en förmåga att hantera olika typer av samhällsstörningar inom dess geografiska områdesansvar. Hanteringen av branden skedde under en relativt kort tid men har genererat många lärdomar och erfarenheter som är värd att ta med sig in i den fortsatta utvecklingen av kommunens krisorganisation.

2 Uppdrag

Combitech AB har fått i uppdrag av Motala kommun att utvärdera hanteringen av skogsbranden i Tjällmo som pågick från den 22 april till den 4 maj. Utvärderingens fokus är det arbete som den strategiska krisledningen och kommunstaben har genomfört, samt deras samverkan med andra aktörer internt och externt. Den kommunala räddningstjänsten och RtÖG kommer utföra egna utvärderingar av händelsen.

3 Metod

Uppdraget har genomförts dels som en intervjuundersökning och dels som en utvärderingsworkshop. Den empiriska undersökningen gjordes i två delar. Första delen genomfördes tillsammans med en av stabscheferna för kommunens krisledningsstab och andra delen genomfördes med en kvalitativ metod genom intervjuer per telefon med elva personer som deltagit i hanteringen av händelsen. I utvärderingsworkshopen, som var en halvdag, deltog ca 30 personer. Syftet med utvärderingsworkshopen var att komplettera det underlag som kommit in genom intervjuerna och därmed få en samlad bild av erfarenheterna från hanteringen. Ett mål var att få en överblick över de viktigaste lärdomarna från hanteringen av händelsen för att kunna förbättra det som fungerade mindre bra och förvalta det som fungerade bra. Ett annat mål var att de som deltagit i händelsen skulle få möjlighet att utbyta erfarenheter och tankar. Resultatet av de båda undersökningarna har slutligen sammanställts i denna rapport med lärdomar samt förslag på åtgärder på kort och på lite längre sikt, som är formulerade baserat på undersökningens resultat.

4 Kommunens roll, uppgift och ansvar

Kommunen har en central roll i samhällets krisberedskap. En kommun ansvarar för många olika verksamheter, som exempelvis äldreomsorg, skola, räddningstjänst och vattenförsörjning. Dessa måste fortsätta fungera även under en samhällsstörning. För att en kommun ska klara av detta behöver det finnas en förmåga att klara av samhällsstörningar. Motala kommun har ett ansvar för

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

att arbeta med krisberedskap enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Inför varje mandatperiod ska kommunen fastställa en plan för hur de ska hantera en extraordinär händelse. Kommunen ska även genomföra risk- och sårbarhetsanalyser som ska fungera som ett underlag till planen om extraordinära händelser.

Andra uppgifter är att kommunen inom dess geografiska områdesansvar ska samverka och samordna planering av insatser och hantering av händelser tillsammans med landsting, statliga myndigheter, organisationer, företag och andra berörda aktörer, samt genomföra den utbildning och övning som förtroendevalda och tjänstemän har behov av för att klara av sitt uppdrag.

För fredstida kriser finns inga "specialbestämmelser", utan den svenska krisberedskapen bygger på ordinarie förvaltningsstrukturer som tar sin utgångspunkt i tre principer, ansvarsprincipen, närhetsprincipen och likhetsprincipen. Allt arbete inom samhällets krisberedskap utgår från ansvarsprincipen, vilket innebär att den som har ansvaret för en verksamhet under normala förhållanden också har motsvarande ansvar under kris- och krigssituationer. Principen innebär också ett ansvar för varje aktör att stödja och samverka med andra, vilket också kallas för "den utökade ansvarsprincipen".

I Östergötlands län finns det en samverkansform inom samhällets krisberedskap "Samverkan Östergötland" som består av myndigheter, kommuner och andra organisationer och som syftar till att resurserna ska användas effektivt och ansvarsfullt. Samtliga aktörer har antagit en strategi för hur samverkan ska ske både före, under och efter större händelser, stora olyckor och kriser.

4.1 Organisation och planer

4.1.1 Motala kommun

Kommunen ska i första hand fungera i sin ordinarie organisation och för mer omfattande händelser har Motala kommun en krisledningsorganisation, som vid behov utgör ett stöd till den ordinarie verksamheten i form av en krisstab och ett POSOM-krisstöd. Om händelsen bedöms som extraordinär, dvs. "en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting"¹ kan krisledningsnämnden kallas in.

¹ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Kunden äger oinskränkt äganderätten och fri nyttjanderätt, inklusive samtliga immateriella rättigheter såsom upphovsrätt till arbetsresultatet. Rätten till metoder, modeller, hjälpmedel och lösningar som utvecklats av Combitech AB utan koppling till uppdraget kvarstår hos Combitech AB.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Motala kommuns krisledningsorganisation har tre nivåer enligt nedanstående figur.²

4.1.2 Krisledningsnämnd

Enligt LEH ska det i kommunen finnas en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid. Ordförande för kommunstyrelsen är ordförande för krisledningsnämnden. Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Krisledningsnämnden utgör den normativa ledningsnivån. Detta innebär att krisledningsnämnden ska beakta kommunens roll i den aktuella situationen och ta ansvar för och besluta om åtgärder av övergripande och långsiktig karaktär. Det innebär att ta hänsyn till etiska, moraliska och ekonomiska aspekter av situationen. Ordföranden i krisledningsnämnden bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion och beslutar i sådana fall att så ska ske. Vid en extraordinär händelse kan krisledningsnämnden ta över andra nämnders ansvar för att skyndsamt kunna fatta nödvändiga beslut.

4.1.3 Strategisk krisledning

För att kunna hantera hela skalan av händelser från allvarliga händelser till extraordinära händelser till kriser finns en strategisk krisledning i kommunen. Beslutsfattare i den strategiska krisledningen är kommundirektören. Strategisk krisledning utgör kommunens strategiska ledningsnivå. Den strategiska krisledningen kan omfördela personal och andra resurser inom kommunen för att på så sätt avlasta och stötta en drabbad verksamhet. Strategisk krisledning har mandat att hantera olika oönskade händelser vars konsekvenser inte fullt ut går att överblicka. En viktig uppgift för strategisk krisledning i inledningen av en händelse som drabbar kommunen är att ta emot larminformation, göra en inledande bedömning av läget samt att välja ledningsnivå

² Motala kommuns krishandbok

Kunden äger oinskränkt äganderätten och fri nyttjanderätt, inklusive samtliga immateriella rättigheter såsom upphovsrätt till arbetsresultatet. Rätten till metoder, modeller, hjälpmedel och lösningar som utvecklats av Combitech AB utan koppling till uppdraget kvarstår hos Combitech AB.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

för kommunens krisledning. Strategisk krisledning håller också krisledningsnämndens ordförande informerad om läget för att hen ska kunna kalla in krisledningsnämnden om hen anser att situationen är extraordinär.

I den strategiska krisledningen ingår följande roller:

- Kommundirektör (chef för strategisk krisledning)
- Säkerhetschef
- Kommunikationschef

Strategisk krisledning ska snabbt kunna samlas fysiskt eller via telefon för att gemensamt med hjälp av en checklista bedöma läget och behovet av krisledning. Till stöd för detta finns ett funktionskort med bedömnings- och beslutspunkter.

4.1.4 Krisledningsstab

Vid en allvarlig händelse är det viktigt att kommunen kan skapa en lägesbild över situationen och hålla den aktuell. Lägesbilden är grunden för att bedöma händelsens konsekvenser, besluta om åtgärder och bedöma vilka resurser som är tillgängliga och vilka som behöver skaffas fram. Lägesbilden ger också underlag för att samordna information om händelsen och dess konsekvenser till dem som bor, verkar och vistas i kommunen.

Till stöd för den strategiska krisledningen finns en krisledningsstab med sex funktioner. Strategisk krisledning kan besluta om att kalla in krisledningsstaben vid alla typer av händelser där strategisk krisledning behöver allmänt ledningsstöd samt hjälp med beredning av ärenden. Strategisk krisledning ger en inriktning för krisledningsstabens arbete vid aktiveringen och ger därefter uppgifter till staben fortlöpande.

Krisledningsstabens arbete leds av en stabschef. Stabschefen har ett rollkort som beskriver stabens uppgift och stabschefens inledande åtgärder. Var och en av funktionerna i krisledningsstaben kan bemannas av en eller flera personer. Varje funktion har ett funktionskort som beskriver funktionens uppgift, dess inledande åtgärder samt återkommande åtgärder och avstämningar vid funktionen.

4.1.5 POSOM

I Motala kommun finns även en beredskap för psykiskt och socialt krisstöd, bland annat i form av en POSOM-grupp (psykiskt och socialt omhändertagande). Krisstödet ska fungera som en känslomässig första hjälp vid olyckor och händelser i Motala eller där motalabor är inblandade då den ordinarie verksamheten, det vanliga nätverket och samhällets resurser inte räcker till. Deras uppdrag är att upprätta stödfunktioner, ett stödcentra för drabbade och anhöriga att vända

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

sig till om det finns frågor och/eller behöver stöd. Det är ingen långsiktig lösning, utan kan ge ett stöd initialt. När det gäller behov av stöd på längre sikt tar ordinarie verksamhet vid.

4.1.6 Planer

Motala kommun har en krishandbok. Krishandboken beskriver hur kommunens krisledning är organiserad och hur roller och ansvar är fördelade mellan ingående funktioner. Den beskriver också hur krisledningen larmas och aktiveras vid en händelse samt hur den återgår till grundberedskap när händelsen har hanterats. Syftet med Motala kommuns krishandbok är att skapa handlingsberedskap för en sammanhållen och tydlig krisledning. Planen ska innehålla rutiner för insatser vid händelser – från allvarliga till extraordinära.

Krishandboken har fyra bilagor som beskriver kontaktuppgifter, funktionskort för den strategiska krisledningen och krisledningsstaben samt tillträde i kommunhuset efter ordinarie arbetstid.

4.1.7 Räddningstjänsten Östra Götaland, RtÖG

Motala kommun har ett samarbetsavtal med RtÖG, om bland annat förstärkt stöd för bakre ledning samt att RtÖG vid behov skickar operativ personal ut till en skadeplats, både som räddningsledare och som skadeplatschef. I avtalet om bakre ledning utgörs stödet av en ganska hög grundstab som har hög kapacitet och är bemannade dygnet runt. RtÖG upprätthåller också en funktion som tjänsteman i beredskap (TIB) åt Motala kommun. Det är RtÖG:s räddningschef i beredskap (RCB) som har det uppdraget, vilket innebär att följa utvecklingen i omvärlden för att upptäcka och identifiera händelser och tendenser som kan beröra Motala kommun och dess verksamhet.

5 Händelseförloppet

På eftermiddagen den 22 april 2019 utbröt en skogsbrand i Tjällmo, nordöst om Motala. Under tisdagen lyckades räddningstjänsten att begränsa brandspridningen till strax innan vägarna vid Tidningshyttan och brandens omfattning var då knappt 60 hektar. Under onsdagen spred sig branden häftigt på grund av stark vind och fram till torsdagen den 25 april var brandområdet i princip lika stort som det totala brandhärjade området. Från torsdagen hade det flammat upp bränder längs brandkanterna där räddningstjänster fick göra mindre insatser inom det totala brandhärjade området. Total omfattande branden ett område på cirka 226,5 hektar och brandorsaken var sannolikt en gnista från en skördare.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

6 Kommunens hantering av händelsen

6.1 Larm och uppstart

Måndag den 22 april

Larmet om att det pågick en brand i terrängen kring Tjällmo inkom till räddningstjänsten i Motala via TIB (RtÖG) kl. 16.45. Vid 21.05 sökte TIB säkerhetssamordnaren. Eftersom han inte svarade kontaktade TIB istället biträdande kommundirektör för att ge en lägesbild av branden. Vid den här tidpunkten var läget relativt lugnt. Kommundirektören är den person som i första hand besvarar samtalen från TIB (RtÖG), men i det här fallet fick TIB inte tag i kommundirektören, utan TIB (RtÖG) kontaktade istället den biträdande kommundirektören för att rapportera om branden. Den biträdande kommundirektören kallade under kvällen medlemmarna i kommunens strategiska krisledning till ett möte på tisdag morgon kl. 8.00 för att delge informationen. Det skedde via e-post. Räddningschefen vid Räddningstjänsten Motala-Vadstena var inte involverad i händelsen initialt, men hade på måndagskvällen kontakt med RCB för att få aktuell information om läget.

Tisdagen den 23 april

Vid kl. 7.30 tog kommundirektören kontakt med TIB för att få en uppdaterad lägesbild. Branden som inledningsvis var cirka 100x100 m hade under natten vuxit till cirka 300x300 m. Ett 40-tal brandmän hade under natten varit i tjänst och målet var kraftigt släckningsarbete under dagen. Styrkor hade begärts in från närliggande räddningstjänster. Läget var enligt TIB under kontroll.

Vid 8-tiden samlades deltagarna i den strategiska krisledningen för att informeras om att det pågick en insats men det var ingenting som föranledde vidare åtgärder. Det fanns ingenting i detta läge som tydde på att situationen skulle eskalera. Vid det tillfället hade säkerhetschefen gjort en dokumentation kring nuläget och hur krisledningen skulle hantera arbetet framöver. Behov av evakuering och tillgängliga lokaler diskuterades, men frågan bedömdes inte vara aktuell. Krisledningen beslutade att inte kalla in krisledningsstaben, men att händelseutvecklingen skulle följas ifall situationen skulle ändras. Den biträdande kommundirektören gav kommunikationschefen i uppgift att publicera en kort text på intranätet om att kommunen följde händelseutvecklingen men publicerade inget externt. Det uttalades att läget skulle bevakas internt och att deltagarna i den strategiska krisledningen skulle vara lite mer tillgängliga än vanligt. Kommunikationschefen ansåg själv att hon hade ansvar att följa händelsen så hon bevakade lokala och sociala medier.

Innan information om lägesbilden publicerades tog kommunikationschefen kontakt med inre befäl hos RtÖG för att kontrollera lägesbilden och fick då annan information än den som TIB tidigare förmedlat under morgonen. Enligt inre befäl var den pågående branden inte under kontroll och en helikopter från Försvarmakten hade begärts in för att få ett grepp om brandens omfattning, åt vilket håll den spred sig och hur bebyggelsen såg ut inom området.

Kommunikationschefen skickade därefter ett kompletterande mejl till kommundirektör,

Kunden äger oinskränkt äganderätten och fri nyttjanderätt, inklusive samtliga immateriella rättigheter såsom upphovsrätt till arbetsresultatet. Rätten till metoder, modeller, hjälpmedel och lösningar som utvecklats av Combitech AB utan koppling till uppdraget kvarstår hos Combitech AB.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

stabschef och säkerhetschef för att delge den nya informationen. Enligt den biträdande kommundirektören fick både han och kommundirektören kontinuerliga rapporter från TIB att läget var under kontroll, vilket medförde att den strategiska krisledningen inte kallades till fler möten. Kommundirektörens bedömning var att den pågående insatsen inte föranledde några vidare åtgärder förutom att följa händelseutvecklingen och finnas tillgänglig ifall läget skulle ändras.

6.1.1 Analys

Den larmlista som RtÖG har tillgång till ska man i största möjliga mån försöka bemanna med personer som är tillgängliga dygnet runt. Så var det inte i detta fall.

Rutinen när den strategiska krisledningen ska kallas in är att skicka ut ett grupp-SMS, men istället skickades ett mejl till berörda. Detta medförde att flera av de kallade såg kallelsen sent. Det finns ett funktionskort för strategisk krisledning som beskriver uppgifter och dagordning för ett första möte, men funktionskortet användes inte. Det kan bero på att uppfattningen går isär kring om den strategiska krisledningen var aktiverad eller inte. Någon anser att den aktiverades i samband med att gruppen hade en första lägesrapport, medan någon annan menar att det var mycket oklart huruvida den aktiverades eller inte. En tredje säger att den inte aktiverades förrän läget eskalerade på torsdag morgon. Det upplevdes som otydligt vilka man kallade in.

Det var också otydligt vad som skulle hända efter mötet på morgonen tisdagen den 22 april. Eftersom det inte var tydligt om den strategiska krisledningen var aktiverad var det också otydligt kring rutiner och arbetssätt. Kommunikationschefen fick ny information om läget på förmiddagen som mejlades ut till gruppen men det föranledde inte något nytt möte eller några nya aktiviteter.

Eftersom det inte finns något beslut tagit, där det tydligt står om den strategiska krisledningen var aktiverad eller inte så blev det otydligt för medlemmarna om de skulle finnas tillgängliga eller inte. Det fanns inte heller uttryckt att de skulle ha sina telefoner på eller om de skulle ha jour ifall händelsen skulle ha eskalerat i snabbare takt än vad som skedde.

Enligt Motala kommuns Krishandbok är en viktig uppgift för strategisk krisledning i inledningen av en händelse att göra en inledande bedömning av läget och där gruppen gemensamt med hjälp av en checklista ska bedöma läget och behovet av krisledning. För att öka tydligheten hos de berörda och effektiviteten i arbetet bör de framtagna rutinerna användas av samtliga medlemmar i den strategiska krisledningen. Det bör finnas skriftliga mötesanteckningar efter varje genomfört möte där det tydligt framgår vilka beslut som har tagits, om den strategiska krisledningen är aktiverad eller inte, samt tid för kommande avstämning och uppföljning av arbetet.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

6.2 Ledning

Onsdagen den 24 april

Under onsdag eftermiddag kontaktade TIB kommundirektören angående en brand i Godegård för att informera om att det pågick planering för en eventuell evakuering. Det var känt att det fortfarande brann i Tjällmo, men kommundirektören hade vid den tidpunkten ingen information i hur stor omfattningen var. Senare under onsdag eftermiddag kontaktade TIB kommundirektören igen och meddelade att branden i Tjällmo tilltog. Branden hade spridit sig och gått över begränsningslinjerna på grund av mycket stark vind. Kommundirektören beslutade att i samråd med kommunikationschefen noga följa händelseutvecklingen.

Kommundirektören gav förvaltningschefen för tekniska förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan för en eventuell evakuering. Det skedde via mejl runt 20-21-tiden samma kväll. Den biträdande kommundirektören kontaktade kommunikationschefen vid kl. 19.30 och meddelade den planerade avstängningen av dricksvattnet i Godegård dagen efter blivit avblåst.

Kommunikationschefen var inte tillgänglig, så en kollega publicerade informationen på Facebook vid 21-tiden. Senare på kvällen får kommunikationschefen information om att läget fortfarande inte är under kontroll i Godegård och att den biträdande kommundirektören hör av sig vid förändring. Hittills inget mer sagt om aktivering av strategisk krisledning eller krisledningsstab.

Torsdagen den 25 april

Klockan 03.35 tog TIB kontakt med kommundirektören och meddelade att vinden hade vänt åt fel håll och branden hade spridit sig. Räddningsledaren hade vid den tidpunkten tagit beslut om att planera för en eventuell evakuering av Tjällmo. Planering av en eventuell evakuering betyder att polisen inventerar var människor bor och samlar in deras telefonnummer ifall det skulle bli aktuellt med en evakuering. Det var ett 30-tal personer som kunde komma ifråga att evakueras. Kommundirektören meddelade att de troligen kunde öppna Granliden som evakueringsplats. Knappt en timme senare meddelade kommundirektören TIB att Granliden kommer att öppnas upp. Kommundirektören hade också tagit beslut om att aktivera krisledningsstaben. Det är räddningsledaren som fattar beslut om evakuering, men det togs aldrig något formellt beslut om evakuering eftersom det visade sig att det inte fanns något behov för det. Kommundirektören tog även kontakt med Forsvarsmaktens anläggning Kvarn som ett alternativt evakueringsboende.

Kommundirektören började med att ringa in både biträdande kommundirektör, kommunikationschef samt säkerhetschef. Han fick inte tag i någon av stabscheferna. Klockan 04.30 anlände de första personerna till staben. Krisledningsnämnden aktiverades inte. Både kommundirektören och den biträdande kommundirektören ansåg i det här läget att det var deras ansvar att ringa in personal till staben. Det var dock svårt att få tag på personal eftersom ingen av dem har någon jour och därmed inte heller behöver vara nåbara via telefon utanför arbetstid.

Vid 5-tiden när den strategiska krisledningen hade beslutat att kalla in krisledningsstaben tog

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

kommundirektören och den biträdande kommundirektören ett gemensamt beslut om att den biträdande kommundirektören behövde finnas på plats vid Granlidens äldreboende. Hans roll blev att ta emot media, vara kommunens presstalesman och förbereda planeringen av Granliden som en eventuell evakueringsplats. Den biträdande kommundirektören tog emot all media på plats från 8-tiden.

Klockan 05.12 aktiverade kommundirektören POSOM. Krisledningsstaben och POSOM-gruppen jobbar helt oberoende av varandra, vilket innebär att de inte behöver vara aktiverade samtidigt. Enligt POSOM:s checklista för insatsgruppen är det Motala räddningstjänst som i normala fall förmedlar larm till POSOM. I det här fallet var det kommundirektören som aktiverade, och för POSOM:s medarbetare var detta något helt nytt som tidigare aldrig hade inträffat. Krisledningen hade stabsgenomgångar utan att POSOM-gruppen blev kallade att delta, de fick istället be om att få regelbundna lägesuppdateringar.

Kommundirektören utsåg kommunens säkerhetssamordnare som stabschef, men agerade själv stabschef tills han fanns på plats. Strax efter kl. 8 höll stabschefen en första stabsorientering där kommundirektören redogjorde för läget och de beslut som han tidigare under morgonen har tagit. Efter genomförd stabsorientering lämnade kommundirektören över uppdraget som stabschef till säkerhetssamordnaren och lämnade det operativa uppdraget i staben. När staben var samlad var den egentliga uppdraget med att förbereda för en eventuell evakuering redan löst, eftersom inriktningen för staben var att *evakuera behövande*.

RtÖG skickade en preliminär karta över brandområdet till staben med budskapet att kartan inte får spridas vidare på grund av att RtÖG var osäker på hur rätt kartan var. Det var en svårighet att få fram en korrekt lägesbild över hur stor omfattningen på branden var.

Under dagen arbetade staben med att bevaka händelseutvecklingen och påbörjade planeringen av nattskiftet. Staben genomförde regelbundna stabsorienteringar. Under eftermiddagen blev läget allt bättre, vinden avtog och brandsläckningen gav god effekt. Eftersom läget blev alltmer stabilt beslutade sig staben för att gå ner i bemanning och att stabschefen skulle arbeta fram till kl. 21. Avlösande stabschef hade sovande beredskap.

Fredagen den 26 april

Klockan 8 återsamlades staben och stabschefen gjorde en lägesgenomgång där samtliga stabsmedlemmar, samt kommundirektör och biträdande kommundirektör deltog. Innan stabsorienteringen hade kommundirektören haft kontakt med TIB för att få en uppdaterad lägesbild. RtÖG ville inte säga att de hade kontroll över branden, men läget såg bra ut. Inriktningen för staben var att planera arbetet inför helgen. Krisledningsstabens arbete minskade i omfattning under dagen och beslut om att minska bemanningen gjordes. Staben trappade ner bemanningen under förmiddagen. Biträdande kommundirektör, kommunikationschef samt säkerhetschef gjorde en plan inför helgen, och beslutade om avstämningsmöten gällande läget kl. 13 båda dagarna.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Helgen den 27-28 april

Under helgen var delar av den strategiska krisledningen, (då i form av biträdande kommundirektör, kommunikationschef samt säkerhetschef i tjänst) och deltog i samverkansmöten (ISF) med länsstyrelsen, polis, kommunen och RtÖG, samt interna avstämningsmöten baserat på den information som redogjorts under samverkansmötet. Den biträdande kommundirektören hade regelbunden kontakt med både räddningstjänst och TIB på lördag förmiddag innan samverkansmötet och följde noga händelseutvecklingen. Biträdande kommundirektör hade också regelbundna avstämningar med kommundirektören som var ledig. Under helgen fick räddningstjänsten allt större kontroll över branden.

Måndag den 29 april

Klockan 8 genomfördes en stabsorientering. Enligt TIB var läget under kontroll. Biträdande kommundirektör fanns på plats och redogjorde för läget tillsammans med kommunikationschef och säkerhetschef. Vid det mötet deltog även krisledningsnämndens ordförande. Biträdande kommundirektör tog beslut om att avveckla staben och att det skulle ske så snart som möjligt.

Tisdagen den 30 april

Klockan 11 åkte den biträdande kommundirektören och kommunikationschefen upp till skadeplatsen för att stämma av med räddningschefen. Anledningen till mötet var att säkra deras stöd till räddningschefen då de tidigare under helgen fått signaler på att RtÖG avvecklat sin bakre ledning för den här händelsen. I mötet deltog även en konsult som var expert på skogsbränder. Han lyfte behovet av att räddningschefen kunde behöva stöd kring tillgång på bränsle, transport av mat och liknande, men också att det fanns en funktion som kunde dokumentera vilka beslut som togs under bekämpningsarbetet. De beslutade sig för att det fortsättningsvis skulle finnas en samordnare från tekniska förvaltningen på plats samt en kommunikatör som stöd till räddningschefen.

Dagen efter ställde kommunikationschefen i ordning ett kontor på Tjällmo IP, där de stöttade med dokumentation, utskrift av kartor och som var kontaktperson mellan räddningstjänsten och den övriga kommunala organisationen.

6.2.1 Analys

Motala kommun har inga krav på att personalen ska vara nåbara utanför kontorstid. Det innebär att det är svårt att få tag i personalen om behov av inkallning till krisledningsstabens sker utanför kontorstid. Det visade sig också vara så vid hanteringen av skogsbranden i Tjällmo. Det fanns en otydlighet om det fanns några krav på tillgänglighet och om ersättning utgick och i vilken omfattning. Kallelsen som skickades till den strategiska krisledningen kom via mejl, vilket fick till följd att alla inte kom i tid till mötet. Kommundirektör och biträdande kommundirektör tog på sig uppgiften att ringa in personal, men eftersom flera inte fanns tillgängliga innan kontorstid så ledde detta till en fördröjning av bemanningen. Det tolkades

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

som att "om någonting händer så ska personalen vara beredd att åka in och jobba igen". HR hade innan händelsen börjat titta på frågeställningen men ännu är det ingen klarhet i frågan.

Krav på tillgänglighet, jour och beredskap kommer ofta i fokus vid hanteringen av kriser. Helt plötsligt ställs helt andra krav på en organisation och det behövs en större omfattning av resurser än under normala förhållanden. När det gäller jour för kommundirektör och biträdande kommundirektör finns det inget som är formellt skrivet, men biträdande kommundirektör anser att det ingår i deras tjänster att finnas tillgängliga oavsett händelse. Detta gäller dock inte för samtliga funktioner i krisledningsorganisationen, och det bör undersökas vilka krav på tillgänglighet som en kommun kan ställa på sin personal utanför kontorstid, om det finns avtal som kan användas, samt att HR behöver se över vilken ersättning som i sådana fall utgår för respektive del om personalen behöver kallas in utanför kontorstid, under semestrar eller annan ledighet. Det vore lämpligt att lyfta frågan med SKL för att se hur andra kommuner som följer samma lagstiftning har löst tillgänglighetsfrågan.

För att minska risken att relevant information inte når rätt mottagare är det en fördel om det finns rutiner för samverkan och förmedling av information mellan den egna räddningstjänsten och kommunens krisledningsorganisation. Att det finns en kontakt in till krisledningsstaben och funktionen lägesinformation när det gäller lägesavstämningar och uppdatering av information. I det här fallet hade kommundirektören mycket kontakt med räddningstjänsten i Motala, men egentligen borde det vara funktionen lägesinformationen när krisledningsstaben är aktiverad. Konsekvenserna av detta var att det blev rörigt. Trots att kommundirektören lämnat över rollen som stabschef hade han kontakt med räddningstjänsten och fick information om lägesbilden. Det ledde till ett vakuum i staben.

I normala fall har POSOM-gruppen en process för hur de ska få lägesuppdateringar och har en kontinuerlig kontakt och briefing med TIB. Men eftersom POSOM-gruppen i fallet med branden inte hade den första kontakten initialt med den egna räddningstjänsten, så gick all kommunikation via krisledningen och det blev ostrukturerat. Det finns bra, framarbetade rutiner och i ett normalläge skulle POSOM-gruppen ha aktiverats och fått den initiala lägesbilden av Motala räddningstjänst.

6.3 Avveckling

Vid 8-tiden på måndag den 29 april samlades hela krisledningsstaben för en stabsorientering. Eftersom läget var stabilt togs beslut om att krisledningsstaben skulle avvecklas på morgonen, men att den strategiska krisledningen skulle ha ett avstämningsmöte efter lunch. Under mötet togs ingen plan fram för det fortsatta arbetet, inte heller om den strategiska krisledningen fortsatt skulle vara aktiverad eller inte. En kort punktlista skrevs ner vilka utomstående frågor som fanns kvar att hantera.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Under helgen hade insatsen bedömts som lågintensiv och [REDACTED], räddningschef i beredskap, [REDACTED], RtÖG samt räddningschefen för den egna räddningstjänsten tog i samråd beslut om att RtÖG inte längre behövde ge förstärkt stöd som bakre ledning och att Motala-Vadstena räddningstjänst från och med måndag den 29 april skulle ta över ansvaret för bekämpningen av branden, både när det gällde resursförsörjning och stabsförsörjning. Motala kommun resursförsörjde själva på måndagen med räddningsstyrkor och räddningsledare, men sedan förvärrades läget igen och en helikopter larmades åter till platsen.

Vid den här tidpunkten insåg räddningschefen att det var för tidigt att Motala-Vadstena räddningstjänst skulle ta över arbetet helt själva eftersom de inte har någon bakre ledning. Räddningschefen utsåg en räddningsledare som skulle vara räddningsledare för resten av insatsen. I och med att RtÖG minskade sitt stöd som bakre ledning, tog räddningschefen den rollen och agerade stöd som bakre ledning för den nya räddningsledaren, bland annat genom att ta kontakt med skogsbrandsexperter och andra resurser. Det togs även ett beslut om att RtÖG måste resursförsörja med fler styrkor och ytterligare resurser från hemvärnet tills läget hade stabiliserat sig igen. RtÖG resursförsörjde med tre enheter fram till fredagen och under lördagen var det enbart Motalas enhet som avslutade arbetet den 4 maj. Räddningschefen har under händelsen haft kontakt både med kommundirektör, biträdande kommundirektör och biträdande stabschef, och har förmedlat både lägesbild och relevant information när behov funnits.

6.3.1 Analys

Det finns ingen rutin för vilka funktioner internt som ska informeras vid avveckling av krisledningsstaben vilket ger ett informationsglapp. Detta medförde att exempelvis förvaltningschefen för samhällsbyggnad inte blev informerad och därmed inte heller deltog vid det mötet. Konsekvensen blev att det stod oklart om förvaltningen för samhällsbyggnad skulle ta över arbetet och om de därmed behövde aktivera sin krisorganisation. Det borde ha framkommit tydligare att arbetet i krisledningsstaben avslutades och att återstående arbete flyttades över och blev förvaltningens ansvar. Det framkom inte heller helt tydligt vilka utomstående frågor som fanns kvar och som skulle hanteras i linjen. Det behöver vara tydligt om det är så att förvaltningschefen behöver aktivera sin krisledning för att stödet behövs till räddningstjänsten, eller om det är kommunen som helhet som ska bistå med det då det är en angelägenhet för hela kommunen. Det är viktigt att dessa gränsdragningar är tydliga, både för krisledningsstab och berörda förvaltningar, samt vad som är förvaltningschefernas roll vid händelsen.

RtÖGs beslut om att minska stabsstödet berodde på flera orsaker. I avtalet om bakre ledning utgörs stödet av en ganska hög grundstab som har hög kapacitet. RtÖG behöver sällan någon extra bemanning utöver det, så även om den särskilda staben för branden i Tjällmo avvecklades fanns gott stöd för Räddningstjänsten Motala-Vadstena att få vid behov, vilket också nyttjades när läget förvärrades.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Det finns en strategi som innebär att den räddningstjänst som har ansvaret för att hantera händelsen också bör avsluta den. I det här läget kunde Motala räddningstjänst hantera händelsen på egen hand. Den upplevelse som flera i staben hade kring RtÖG och deras "avveckling av sin stabsfunktion" kan mer tolkas som en brist i kommunikationen mellan kommunens krisledningsstab och den egna räddningstjänsten.

RtÖG hade kontakt med Motala-Vadstena räddningstjänst när överlämningen gjordes, men det kan vara värt att diskutera om förvaltningschefen för samhällsbyggnad ska vara med vid en sådan överlämning eller informeras om vad som sägs.

6.4 Samverkan

6.4.1 Extern samverkan

Under hanteringen av skogsbranden i Tjällmo har samverkan skett i flera olika sammanhang och mellan olika aktörer. Det var första gången som Motala kommuns krisledningsorganisation jobbade tillsammans med RtÖGs stöd i en större händelse, och den stora utmaningen var framför allt den samverkan som genomfördes mellan RtÖG, räddningstjänsten Motala-Vadstena och Motala kommuns krisledningsorganisation, och utifrån de roller som respektive aktör har. Det visade sig ganska snart att det uppstod ett informationsglapp mellan de olika aktörerna, framför allt när det gällde uppdaterade lägesbilder och frågan kring en eventuell evakuering. Det var i detta fall räddningsledaren från RtÖG som tillhandahöll aktuella lägesbilder till TIB, och som i sin tur förmedlade den till kommunens krisledningsorganisation.

Under hanteringen av branden var det några tillfällen där det blev tydligt att samverkan mellan RtÖG, räddningstjänsten och krisledningsorganisationen inte fungerade fullt ut. En planerad presskonferens flyttades fram och de uppstod ett informationsvakuum eftersom den information som den biträdande kommundirektören hade behövt för att kunna redogöra för läget under presskonferensen inte fanns tillgänglig. Inför presskonferensen ville RtÖG att någon från Motala kommun skulle representera kommunen eftersom händelsen ägde rum inom deras geografiska område. Räddningschefen vid den egna räddningstjänsten utsågs till den person som representerade Motala kommun, men var beroende av räddningsledaren och RtÖG för att kunna förmedla rätt information vidare.

Det var svårt för kommunstaben att få fram information om hur omfattande branden var och tydliga kartor över brandområdet, där anledningen till behovet av kartor såg olika ut för RtÖG respektive kommunens krisledningsstab. Staben fick initialt en preliminär karta, men RtÖG ville inte använda den som en officiell beskrivning av läget, vilket fick till följd att kommunen inte heller kunde kommunicera ut den till allmänhet och andra berörda aktörer. Den karta som RtÖG tillhandahöll var inte heller tillräckligt tydlig för att kunna kommuniceras till allmänheten.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Samverkan med frivilliga var också problematiskt då det inkom flertal erbjudanden från spontanfrivilliga som ville hjälpa till. Det handlade till exempel om erbjudande om matlagning, hjälp med att transportera bort djur och liknande.

6.4.2 Intern samverkan

POSOM-gruppen blev inte kallad till krisledningsstabens lägesgenomgångar, vilket medförde att de inte hade tillgång till den senaste lägesinformationen. Under torsdagen fanns det en kommunpolis i staben som sökte upp POSOM-gruppen för att ge dem en uppdaterad lägesbild. Det genomfördes på eget initiativ av polisen och inte enligt någon rutin.

GIS-funktionen hade en mycket central roll i denna händelse. Funktion ingår inte i staben idag, vilket innebär att de inte heller har någon funktionsbeskrivning eller rutiner för arbetet. Kontaktvägarna var inte heller tydliga till GIS-funktionen. De personerna som deltog i arbetet hade vare sig beredskap eller jour. Behovet av GIS-kompetens var stort också hos räddningstjänsten ute på fält. Det löstes med att en frivillig resurs, som tidigare jobbat med frågorna, fanns ute på plats för att hjälpa till med kartor.

Inom krisledningstaben upplevde man en svårighet att få möjlighet att samverka och hjälpas åt och flera funktioner kände sig osäkra och ensamma i sina respektive roller. Gällande de förvaltningschefer som var berörda i händelsen skiljer det sig åt hur de anser att samverkan och kommunikation fungerade internt.

6.4.3 Analys

Den främsta utmaningen under hanteringen av branden har varit samverkan mellan RtÖG, kommunens krisledningsorganisation och den egna räddningstjänsten. Motala kommun har ett samarbetsavtal med RtÖG, vilket bland annat innebär att RtÖG skickar ut operativ personal till skadeplats som exempelvis räddningsledare och skadeplatschef, som ett stöd till räddningstjänsten i Motala. Initialt åkte yttre befäl från Motala-Vadstenas räddningstjänst ut till skadeplatsen, men blev avbytt av en räddningsledare från RtÖG senare under kvällen den 22 april. Det betyder att räddningsledaren på skadeplats inte i det här fallet tillhörde Motala kommuns organisation och inte heller hade kunskap och/eller förståelse för det behov av samverkan och information som Motala kommun har.

Räddningschefen för Motala kommun tog aldrig över rollen som räddningsledare på skadeplats, utan hans roll har primärt varit att agera systemledning, jobba med resursförsörjning och leda helheten genom att sätta ramar åt räddningsledaren. RtÖG hade primärt tillgång till all information rörande hanteringen av branden och fick in kontinuerliga lägesrapporter från räddningsledaren. Räddningschefen deltog i stabsorienteringar med RtÖG för att få tillgång till uppdaterad lägesinformation.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Motala räddningstjänst anser dock att samarbetet med RtÖG har fungerat bra. Det var tryggt att Motala räddningstjänst kunde begära mer resurser och att RtÖG kunde ge förstärkt stöd genom den bakre ledningen, belägen i Lambohov. Det beror troligen på att räddningstjänsterna emellan har stor förståelse och kunskap om varandras arbete, men har inte lika bra kunskap om hur en kommunstab arbetar och vilka behov som finns.

En orsak till varför staben inte fick tillgång till bra kartmaterial kan ha varit att många enheter larmades samtidigt, att den främre ledningen inte prioriterades och att kartmaterial inte heller begärdes in från räddningsledaren in till den bakre ledningen. Lägesbilden från RtÖGs bakre ledning stämde inte överens med de faktiska behoven på skadeplatsen.

För att minska informationsglappet mellan Motala kommuns krisledning, den egna räddningstjänsten och RtÖG vore det en fördel om Motala kommun vid större händelser kan avsätta en person som finns på plats i RtÖGs stab för att utgöra en länk mellan det behov av samverkan och information som finns mellan kommunens krisledningsstab, den egna räddningstjänsten och RtÖGs stab. De olika aktörerna har olika behov av samverkan och information beroende på uppdrag och det behöver finnas en länk och tydliga rutiner för att täcka det behovet, mycket beroende på att de tre aktörerna finns geografiskt lokaliserade på tre olika platser och har helt olika roller i hanteringsarbetet. Det behöver finnas en representant som kan förmedla lägesbilden till sin egen stab, men också förmedla till RtÖG om vilka resurser som finns hos kommunen och vilket stöd som de kan ge. Med en sådan lösning skulle det vara lättare att fånga upp frågor och behov som tillgång till kartmaterial i ett tidigare skede.

Samverkansavtalet har lyfts som en framgångsfaktor och hade de inte haft avtalet hade troligtvis hanteringen inte flutit på lika bra. Sedan finns det frågor att diskutera när det är två olika organisationer om vem som fattar beslut, vem som ansvarar för vad, vem som står för kostnader osv. En översyn av avtalet borde göras efter denna händelse med koppling till denna utvärdering samt de utvärderingar som görs hos räddningstjänsten för att eventuellt förtydliga och uppdatera avtalet.

I denna händelse fanns det komplicerande faktorer som gjorde att samverkan för RtÖG blev extra utmanande och som påverkade samverkan med Motala kommun och räddningstjänsten Motala-Vadstena. Det var en väldigt hög riskbild då det skedde många händelser på samma gång (bränderna i Tjällmo och Godegård, samt egna bränder i Östergötland utanför Motala kommun).

Det var en utmaning att insatsen drogs igång i Tjällmo den 22 april och var i ett läge att avsluta den 24 april och fick sedan starta om den igen. Det är inte en normal igångsättning av en insats. Det var ett annat flöde som gjorde hanteringen mer komplicerad för den bakre ledningen och ledningen som var på plats i Tjällmo.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Det var första gången som kommunens krisorganisation var aktiverad samtidigt som POSOM-gruppen, vilket gjorde att det inte fanns någon tidigare erfarenhet av att arbeta tillsammans. Både krisledningsstaben och POSOM arbetar helt oberoende av varandra och därför behöver kommunikationen bli bättre mellan krisledningsstaben och POSOM. Det bör tas fram en rutin för hur samverkan ska ske när både krisledningsstab tillsammans med POSOM och TIB är aktiverade i samma händelse. Då bör lägesbilden till POSOM förmedlas direkt från kommunens krisledningsstab och inte från TIB. Kan man utöka deras roll till att informera i skolor och hos boende?

Stabsorienteringarna ska användas till att ge samtliga deltagare i staben en gemensam lägesbild samt att lyfta behov av stöd och resurser, vilket underlättar arbetet med att hitta synergieffekter och effektivisera arbetet. Det har inte gjorts på ett systematiskt sätt, vilket ledde till en osäkerhet hos vissa av stabsdeltagarna och en känsla av att vara utelämnad i sin funktion med ett stort ansvar.

Lägesbilden skiljde sig åt hos olika aktörer. Det tyder på att rutiner kring samverkan med aktörerna inte fungerade. Hade den strategiska krisledningen varit aktiverad i ett tidigare skede kan det vara så att fastställda rutiner skulle ha använts.

Det behövs en intern kommunikationsprocess för att rätt information ska komma till rätt personer, exempelvis förvaltningschefen för samhällsbyggnad som inte fick tydlig information om stabens arbete och aktuell lägesbild.

När det gäller hantering och dialog med frivilligresurser fanns det ingen funktion i krisledningsstaben som hade denna roll eller några rutiner att förhålla sig till.

6.5 Kommunikation

När kommunikationschefen anlände vid 5-tiden på torsdag morgon fokuserade hon främst på att publicera lägesinformation, både på kommunens webbplats och i sociala medier. Det främsta budskapet var att kommunen förbereder en eventuell evakuering av de boende i Tjällmo. Hon tog initialt kontakt med kommunikátören hos RtÖG eftersom de hade haft kontakt dagen innan i ett annat sammanhang.

Tidigt på torsdag morgon hade kommundirektör, biträdande kommundirektör samt kommunikationschef kontakt med TIB och meddelade att de hade påbörjat arbetet med att förbereda en evakuering. Samtidigt visade det sig att RtÖG:s kommunikátörer publicerat information om att de har påbörjat en evakuering. Detta medförde en del missförstånd, både mellan kommunstaben och RtÖG, samt i förhållande till media och den information som publicerades externt. Informationstrycket från framför allt allmänheten blev tidvis hårt för Motala kommun, där många ur allmänheten blev oroliga och ville ha aktuell information.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Kommunikationschefen fick prioritera en resurs till att bevaka sociala medier och svara på frågor och staben öppnade upp ett informationsnummer som besvarades av lägesfunktionen i staben. Informationsnumret 113 13 aktiverades på grund av hårt belastning på kommuns växel. Allmänheten hade inte bara frågor relaterade till själva händelsen, utan många var oroliga och hade behövt psykosocialt stöd. Kommunikationschefen tog kontakt med POSOM för att se om de kunde ta emot samtal från allmänheten gällande oro. Detta ingår dock inte i POSOMs uppdrag, och därför aktiverades 113 13 via mejl för att kunna lotsa människor till rätt instans.

Initialt vid en händelse är kommunikationsfunktion en av de funktioner som kräver mycket resurser. Det visade sig dock mycket snart att kommunikationschefen behövde stöd och kallade in samtliga kommunikatörer på morgonen den 25 april kl. 8.

Eftersom RtÖG inte var säker på inom vilket område som branden pågick och därmed inte heller kunde leverera en karta som stämde överens med den aktuella lägesbilden, medförde detta att staben fick många frågor gällande brandens omfattning och geografiskt område. Det fanns ett stort informationsglapp hos krisledningsstab, utifrån det behov som de hade och i förhållande till den information som de fick av RtÖG.

Den biträdande kommundirektören var utsedd presstalesman och ansvarade tillsammans med en av POSOMs medarbetare för kontakten med media. Vid 12.30 anordnade kommunen en pressträff, där även kommundirektören tillsammans med räddningschefen deltog.

Det är kommundirektörens ansvar att hålla krisledningsnämnden informerade om läget. Kommundirektören informerade krisledningsnämnden via nämndens sekreterare och mejl vid tre tillfällen under torsdagen. Han redogjorde för läget och bedömningen var att nämnden inte behövde kallas in. Om räddningsledaren hade fattat beslut om evakuering av de boende inom brandområdet hade det möjligen fattats ett annat beslut.

6.5.1 Analys

Gällande kommunikationen i denna händelse var det mycket som fungerade väldigt bra. Det fanns inga upparbetade kanaler mellan kommunikatörer i kommunens stab och RtÖG, utan kontakten skedde på grund av goda relationer. RtÖG har tillgång till kommunikatörer, men det har inte kommunens egen räddningstjänst, vilket gör den egna räddningstjänsten behöver ha stöd när det gäller administrativa arbetsuppgifterna kopplade till händelsen.

Om RtÖG varit tydligare i sitt budskap om att det handlade om förberedelser inför en eventuell evakuering hade detta missförstånd hos allmänheten kunnat undvikas och belastningen för Motala kommuns krisledningsorganisation blir mindre. Det finns en glapp gällande förståelsen mellan räddningstjänsterna och kommunens krisledningsorganisation. Det gäller att reda ut begrepp och därmed få en förståelse vad de olika aktörerna menar, som exempelvis

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

”förberedelse av en evakuering”.

Det fanns inga rutiner för att ta hand om oroliga människor från allmänheten och möta dem via telefon och sociala medier. Kommunikationschefen var relativt ny på sin post och hade inte fått utbildning och introduktion i rollbeskrivningar och rutiner utan löste problemen ad hoc vilket i detta fall fungerade.

Gällande pressträffen borde räddningsledaren från RtÖG deltagit då det var denna som hade full koll på situationen men han hade inte den tiden.

7 Lärdomar och förbättringsåtgärder

7.1 Kontinuitet och uthållighet

Hantering av skogsbranden är den största händelsen som Motala kommun hittills har haft att hantera. Tidsperspektivet blev relativt kort, men hanteringen skulle lika gärna kunnat pågå över en längre tid, vilket hade ställt helt andra krav på bemanning. I den här händelsen var det flera funktioner som parallellt var aktiva i arbetet från start, som exempelvis både kommundirektör och biträdande kommundirektör och där det inte fanns någon som kunde byta av och träda in i deras ställe.

Lång sikt: *Ta fram en bemanning av staben på längre sikt för att garantera uthålligheten för det arbete som ska genomföras under en händelse. Det ska finnas med i funktionsbeskrivningen för stabschefen.*

Det är viktigt att initialt i hanteringen av en händelse ha fokus på planering av bemanningen, både på kort och på lång sikt. Genom att göra en omfallsplanering, dvs. ta fram olika scenarion för hur händelsen kan komma att utvecklas i olika riktningar kan det vara ett stöd för hur mycket personal som krävs och om staben kan behöva arbeta två- eller treskift.

Lång sikt: *Överväg att göra en omfallsplanering som ett stöd i planeringen av bemanningen. Lägg in det i checklista/rutiner och ha bemanning som en stående punkt på stabsorienteringen.*

Ett annat sätt att säkra bemanningen är att undersöka möjligheten till samverkansavtal med andra närliggande kommuner, privata aktörer eller med länsstyrelsen. Att identifiera vilka funktioner som kan utgöra ett stöd vid en händelse. Ett sådant arbete bör byggas upp under normala förhållanden och inte när krisen är ett faktum.

Lång sikt: *Undersök vilka möjligheter som finns för samarbete, både med närliggande kommuner, frivilliga försvarsorganisationer och privata aktörer.*

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

7.2 Tillgänglighet och jour

Krav på tillgänglighet, jour och beredskap kommer ofta i fokus vid hanteringen av kriser. Det fanns en otydlighet om det fanns några krav på tillgänglighet och om ersättning utgick och i vilken omfattning. Det finns inget formellt skrivet, men biträdande kommundirektör anser att det ingår i kommundirektören och biträdande kommundirektörs tjänster att finnas tillgängliga oavsett händelse. Detta gäller dock inte för samtliga funktioner i krisledningsorganisationen, och det bör undersökas vilka krav på tillgänglighet som en kommun kan ställa på sin personal utanför kontorstid och vilken ersättning som i sådana fall ska utgå. Kallelsen som skickades till den strategiska krisledningen kom via mejl, vilket fick till följd att alla inte kom i tid till mötet.

Lång sikt: Undersök vilka krav som en kommun kan ställa på sin personal när det gäller tillgänglighet och vilken ersättning som bör utgå vid jour, beredskap och inkallning utanför kontorstid eller vid annan ledighet.

Kort sikt: Klargör vilka funktioner som behöver vara tillgängliga efter kontorstid.

Den larmlista som RtÖGs TIB har tillgång till behöver stämmas av så att det framgår i vilken grad som respektive kontaktperson ska finnas tillgänglig, både under och utanför kontorstid.

Kort sikt: Uppdatera larmlistan så att det framgår vilka personer som finns tillgängliga, både under och utanför kontorstid.

7.3 Externt stöd

Under hanteringen av skogsbranden hörde många frivilliga av sig för att erbjuda sin hjälp, både när det gäller matlagning, transporter och erbjudanden om logi. För att kunna nyttja hjälp från frivilliga behöver det finnas en plan för hur samverkan med frivilliginsatser ska hanteras. Annars finns det en risk för att dessa insatser snarare "stjälper än hjälper". I den här händelsen hörde även Röda korset av sig för att erbjuda sin hjälp, men den behövde aldrig staben aktualisera.

Lång sikt: Ta fram en plan för hur samverkan med frivilliginsatser ska hanteras. Det gäller dels vilken funktion som ska ha detta ansvar samt rutiner för samverkan.

Lång sikt: Överväg möjligheten att ingå samarbetsavtal med frivilliga försvarsorganisationer som kan ge stöd vid en händelse inom de funktioner som en kommun har mest behov av.

I samband med att RtÖG gick ut med information om att det pågick en evakuering så ökade informationstrycket från allmänheten kraftigt på kommunens växel. Kommunikationsfunktionen aktiverade informationsnumret 113 13 vid 13-tiden eftersom det kom mycket frågor till växeln, både frågor kring själva händelsen men också frågor kopplat till oro. De tog också hjälp av

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Socialstyrelsen för att kunna besvara en del frågor. Lärdomen från händelsen är att både 113 13 och stödet från Socialstyrelsen borde ha aktiverats tidigare.

Kort sikt: Se över rutiner för information till allmänheten.

En lärdom är att länsstyrelsen har en del resurser som inte är tillräckligt kända och inte heller utnyttjas.

7.4 Roller och ansvar

Motala kommuns krisledningsstab är indelad i olika grupper med olika ansvarsområden och uppgifter. Dessa finns beskrivna i krishandboken. Beslutsfattare ska inte jobba operativt, och det måste finnas en beslutsfattare på plats eller tillgänglig hela tiden. Kedjan behöver därför förlängas efter kommundirektör och biträdande kommundirektör. För att säkra beslutanderätten för de olika funktionerna i krisledningsorganisationen, bör en beslutsordning tas fram som reglerar mandat, vilka beslut som de olika funktionerna får ta samt vem som får ta över dennes befogenheter när ordinarie funktion inte finns på plats. Det ger en trygghet för de olika funktionerna och säkrar att det finns en beslutsfattare i hela hanteringskedjan.

Lång sikt: Överväg att ta fram en beslutsordning som reglerar respektive funktions mandat och befogenheter.

Det framgår även i krishandboken att det i den strategiska krisledningen ingår tre roller; kommundirektör, säkerhetschef samt kommunikationschef. Kommundirektör är beslutande, och biträdande kommundirektör utgör ett stöd så länge som båda är i tjänst. När kommundirektören inte är i tjänst träder den biträdande kommundirektören in i dess ställe och övertar dennes befogenheter. Både kommundirektör och biträdande kommundirektör har ett nära samarbete i händelser av kriser där båda snabbt blir involverade i hanteringsarbetet och behöver ha tillgång till samma information.

Kort sikt: Lägg till att den biträdande kommundirektören ska ingå i den strategiska krisledningen.

Krisorganisationen har tidigare utbildats och övats och många av medlemmarna i krisledningsstaben kände sig trygga i sina roller när staben kallades in. Dock visar utvärderingen att det råder ett kunskapsglapp när det gäller vilka uppgifter som de olika funktionerna i staben har och gränsdragningen mellan dem. Det anses vara tydligt vilken roll man har som enskild stabsmedlem när krisorganisationen är aktiverad, men en otydlighet vad som sker innan respektive efter avslut.

Rutiner och arbetssätt behöver också förtydligas när det gäller stabens arbete. Några av stabsmedlemmarna är nya och har inte fått introduktion i vad som ingår i deras uppdrag. Det

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

saknas ett tydligt arbetssätt och rutiner för hur samverkan ska ske mellan de olika stabsfunktionerna. Det var till exempel mycket värdefullt att ha lokalkännedom i staben, det var dock knutet till en enskild individ, vilket märktes när denna person inte fanns tillgänglig. Allt sammantaget leder till ett stundtals ineffektivt arbete.

Lång sikt: Tydliggör och utbilda i varje funktions roll och ansvar samt hur gränsdragningen ser ut mellan de olika funktionerna. Inkludera även räddningstjänsten.

Lång sikt: Förtydliga och utbilda samtliga stabsmedlemmar i de rutiner och det arbetssätt som ska användas i stabsarbetet.

Lång sikt: Överväg att kommunens krisorganisation övar tillsammans med den egna räddningstjänsten och RtÖG.

Funktionen geografiskt informationssystem (GIS) hade en viktig roll för att tydliggöra de kartor som RtÖG levererade, men deras roll kan förtydligas. Det är viktigt att GIS får förståelse för vad som kan önskas av staben i olika typer av händelser men också att staben får insikt i vad GIS kan stödja med och vilken information de kan få fram. En sådan central roll som GIS-funktionen ska inte vara beroende av frivilliga insatser som i detta fall. De borde vara en del av staben med funktionsbeskrivning och rutiner och tydliga kontaktvägar.

Kort sikt: Lägg till rollen som GIS i funktionskortet för krisledningsstabens och ta fram en tillhörande rollbeskrivningar. Se över vilka resurser som finns tillgängliga.

Det är också viktigt att definiera räddningstjänstens roll i förhållande till krisledningsorganisationen och att förklara olika begrepp så att det finns en gemensam förståelse för de olika funktionerna.

Lång sikt: Definiera uttryck och begrepp så att det finns en gemensam förståelse och ett gemensamt språk.

I krishandboken står det vilka verktyg, dvs. sms, mejl eller telefon som ska användas vid olika tillfällen, som exempelvis inkallning av den strategiska krisledningen. De funktionskort och mallar som är framtagna användes inte i hanteringsarbetet. Det var otydligt både när den strategiska krisledningen aktiverades respektive avvecklades. Det är viktigt att samtliga medlemmar i krisledningsorganisationen har utbildning i hur samtliga verktyg fungerar och vilka rutiner och mallar som ska användas av respektive funktion i krisledningsorganisationen genom hela hanteringskedjan. Detta för att kunna byta av personal, spåra beslut, följa händelsen samt att få ett systematiskt arbetssätt.

Lång sikt: Utbilda samtliga funktioner i de verktyg som ska användas under en händelse samt de rutiner och mallar som finns framtagna för krisledningsorganisationen.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

7.5 Samverkan externt

Det fanns ett informationsglapp mellan Motala kommuns krisledningsstab, den egna räddningstjänsten och RtÖG, vilket medförde en del missförstånd, dubbla budskap och ett informationsvakuum som medförde en ineffektivitet i hanteringsarbetet. Det framkom tydligt att det råder olika behov av information, både för staben, för RtÖG och den räddningsledare som var utsedd att hantera händelsen på plats. Det vore därför en fördel om staben vid större händelser kan avsätta en person som finns på plats i RtÖGs stab för att utgöra en tydligare koppling mellan de olika staberna. Det behöver också finnas en kontaktperson i funktionen lägesinformation som kan utgöra en kontaktpunkt mellan kommunens stab och räddningstjänsten/RtÖG. Genom en tydlig kontaktväg in och kontinuerliga avstämningar underlättas arbetet så att samtliga aktörer utgår från samma lägesbild och budskap.

Lång sikt: Överväg att utse en person från kommunen som kan finnas på plats i RtÖGs stab och som kan utgöra en länk för samverkan och information mellan kommunens krisledningsstab och RtÖG.

Kort sikt: Utse en kontaktperson i funktionen lägesinformation som kan utgöra en kontaktpunkt mellan kommunens krisledningsstab och den egna räddningstjänsten/RtÖG.

Lång sikt: En översyn av samverkansavtalet borde göras baserat på denna utvärdering samt de utvärderingar som görs hos räddningstjänsten för att eventuellt förtydliga och uppdatera avtalet.

Det råder en oklar rollfördelning mellan RtÖGs kommunikatörer och kommunens, när det gäller vem som ska förmedla information till allmänheten. Detta medförde bland annat en del missförstånd när det gällde information kring evakueringsfrågan. Samverkan i kommunikationsfrågorna behöver tydliggöras.

Lång sikt: Ta fram en gemensam rutin tillsammans med RtÖGs kommunikatörer för hur samverkan och avstämning angående kommunikation ska ske vid en händelse.

7.6 Samverkan internt

I samband med att RtÖG drog tillbaka sitt stöd som bakre ledning så fick räddningstjänsten Motala-Vadstena ansvara för både resursförsörjning och stabsförsörjning. I samband med detta beslutade sig krisledningen i samråd med förvaltningschefen för samhällsbyggnad att stämma av med räddningschefen vilket behov av stöd som fanns. Det fanns då ett behov av dokumentation och kommunikation samt praktiskt stöd.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Lång sikt: Identifiera vilka funktioner och uppgifter som krisledningsstaben kan behöva stötta räddningstjänsten med, samt ta fram en plan för detta. Det handlar bland annat om när RtÖG inte längre agerar stöd som bakre ledning.

Under händelsen har det också visat sig finnas behov av en tydligare samverkan internt, både i staben, mellan de olika förvaltningarna och med POSOM. Det behöver därför finnas en person som har ett utpekat ansvar för och som kan utgöra en kontaktpunkt mellan de olika funktionerna.

Lång sikt: Upprätta en intern samverkansfunktion samt rutiner för denna funktion.

Kort sikt: Se till att det finns en tydlig kontaktväg in till staben för interna och externa aktörer.

Det var första gången som kommunens krisorganisation var aktiverad samtidigt som POSOM-gruppen. Rutinen för att aktivera POSOM går via TIB, men i det här fallet larmades POSOM av kommundirektören. Detta medförde en viss förvirring eftersom POSOM i normala fall har all kontakt med TIB. Det finns inte heller några rutiner för hur samarbetet ska se ut mellan de olika funktionerna, vilket gjorde att POSOM initialt inte fick del av en aktuell lägesbild av händelsen. Eftersom båda funktionerna arbetar oberoende av varandra behöver kommunikationen bli bättre mellan krisledningsstaben och POSOM.

Lång sikt: Se över POSOMs uppdrag, roll och organisatorisk tillhörighet. Likaså vilka resurser som de har att tillgå, säkerställ att de har tillräcklig bemanning och vem som är ansvarig för samordning.

Lång sikt: Ta fram en rutin för hur samverkan ska ske när både krisledningsstab, POSOM och RtÖG är aktiverade i samma händelse.

Kort sikt: Uppdatera rutinen för stabsorientering, så att det säkerställs att POSOM blir kallade.

Kort sikt: Uppdatera kontaktuppgifter och deltagare i POSOM och ta fram rutiner så att listan hålls uppdaterad.

Kort sikt: Ta fram ett eget telefonnummer för POSOM.

7.7 Kommunikation

Kommunens hantering av kommunikationen under händelsen har fått mycket beröm. Kommunikationen uppfattades som snabb och tydlig. Externt skedde kommunikationen främst via kommunens webbplats som löpande uppdaterades med tidsangivelser samt via kommunens Facebook-kanal, där strategin var att publicera små korta uppdateringar, ofta i den mest kritiska fasen, samt svara på alla inlägg med frågor.

Utvärderingsrapport

Issued by	Unit	Date	Issue	Project number
Anna Tubbin & Johanna Dahlström	OPIQRC	19-06-17		63115
		Classification		
		ÖPPEN		

Den visuella informationen är oerhört viktig för att kunna beskriva en händelse. De inlägg som publicerades i sociala medier med kartor, filmer och bilder fick bäst spridning hos allmänheten. Om krisledningsstaben hade fått tillgång till karta över brandområdet tidigare i hanteringsskedet hade troligtvis många frågor och oro kunnat undvikas.

Rollen som presstalesman på plats var en framgångsfaktor. Den biträdande kommundirektören fanns på plats vid Granliden under hela dagen den 25 april, vilket gav ett viktigt signalvärde ut mot allmänheten. Att ha en utsedd presstalesman stärker ytterligare kommunens förmåga att hantera media på plats, vilket blev tydligt under hanteringen av skogsbranden.

Kommunikationschefen hade inte fått någon introduktion i rutiner mallar osv för att arbeta i staben.

Kort sikt: Lägg till rollen som presstalesman i funktionskortet för krisledningsstaben och ta fram en tillhörande rollbeskrivning.

Kort sikt: Ta fram en rutin att alla som ska ingå i krisorganisationen får relevant introduktion för arbetet.